

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Voortgangsrapportage Implementatie Omgevingswet Q1 2023

Geachte Statenleden,

Ieder kwartaal ontvangt u een voortgangsrapportage over de implementatie van de Omgevingswet op basis van het Invoeringsplan Omgevingswet. Dit Invoeringsplan en de voortgangsrapportages zijn opgesteld op basis van motie 906 die op 18 december 2019 door de Staten is aangenomen. Via deze rapportage van het 1e kwartaal van 2023 kunt u de voorbereidingen bij de provincie volgen. In deze brief schetsen we kort wat de omgevingswet is, en geven we een toelichting op de voortgangsrapportage. Op 5 april heeft er een introductie plaatsgevonden over de Omgevingswet in het kader het introductieprogramma. Hieronder schetsen we in het kort de hoofdlijnen van de Omgevingswet.

Inleiding Omgevingswet

De Omgevingswet gaat over de fysieke leefomgeving en gaat op 1 januari 2024 in werking. Met ingang van deze wet wordt alle bestaande wet- en regelgeving op dit gebied gebundeld. De Omgevingswet stelt maatschappelijke doelen met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van het land en het beschermen en verbeteren van het leefmilieu. Onder de Omgevingswet geldt een algemene zorgplicht (artikel 1.6, Omgevingswet). Dit houdt in dat overheden, bedrijven én burgers verantwoordelijk zijn voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. De verantwoordelijkheid ligt dus niet enkel bij de overheid.

De Omgevingswet gaat uit van het decentraal, tenzij (subsidiariteits)beginsel. Dit betekent dat de taken en bevoegdheden die de wet benoemt, in principe worden uitgevoerd door gemeenten en waterschappen. Een bestuursorgaan van een provincie "oefent een taak of bevoegdheid, als dat bij de regeling daarvan is bepaald, alleen uit als dat nodig is:

- a. met het oog op een provinciaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd, of
- b. voor een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting."

De omgevingsvisie en het programma zijn instrumenten om aan te geven wat de provincie (beleidsmatig) wil bereiken. Elke decentrale bestuurslaag kan regels voor de fysieke leefomgeving vastleggen. De gemeente legt deze regels vast in het omgevingsplan, de provincie in de omgevingsverordening en het waterschap in de waterschapsverordening.

Het Rijk en de provincie kunnen met instructies en instructieregels opdrachten geven aan decentrale bestuursorganen. De provincie heeft de afgelopen jaren haar eigen beleid “opgeschoond”, samengebracht en gedigitaliseerd in het Omgevingsbeleid. Dit zal ook de komende jaren worden doorontwikkeld.

Een belangrijk deel van de taken wordt uitgevoerd door de Omgevingsdiensten. De meeste taken op gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving zijn hier ondergebracht.

Ter ondersteuning van het wettelijk stelsel is het zogenaamde Digitale stelsel omgevingsrecht (DSO) ontwikkeld. De ontwikkeling en implementatie van het DSO kent inmiddels een lange voorgeschiedenis en is diverse malen reden geweest de datum van inwerkingtreding van de wet uit te stellen.

Het DSO ondersteunt de uitvoering van de Omgevingswet. Het biedt het digitale loket (Omgevingsloket) waar initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden snel kunnen zien wat is toegestaan in de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet heeft invloed op 4 processen bij overheden. Het digitaal stelsel ondersteunt deze processen:

- Omgevingsdocumenten (visie, verordening etc) digitaal beschikbaar maken
- Toepasbare regels voor vragenbomen in het Omgevingsloket
- Vergunningaanvragen en meldingen ontvangen
- Samenwerken aan het behandelen van een verzoek.

Het digitaal stelsel bestaat uit de landelijke voorziening die wordt ontwikkeld door het (rijks) programma Aan de slag met Omgevingswet en lokale softwaresystemen bij overheden.

Mochten er nog vragen zijn over de Omgevingswet en de beoogde werking dan kan er altijd verder technische toelichting worden gegeven mocht daar bij u behoefte aan bestaan.

Voortgangsrapportage Q1 2023 (bijlage 1)

Datum inwerkingtreding

De Eerste Kamer heeft op 14 maart 2023 na een hoofdelijke stemming met 41 stemmen ingestemd met het conceptbesluit tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. De Eerste Kamer heeft intensief gesproken over dit onderwerp. Belangrijke onderwerpen waren de gereedheid van het digitale stelsel omgevingswet, de financiële aspecten, rol van de milieueffectrapportage, participatie en het voldoen aan de toegankelijkheidseisen van de betrokken websites.

Landelijke monitor aan de slag met de Omgevingswet

De landelijke monitor is tot nu toe gebruikt om te volgen welke overheden aangesloten waren op de landelijke voorziening (DSO-LV). In de vorige rapportage (Q4 2022) hebben we aangekondigd dat we niet langer de landelijke monitor laten zien, omdat deze nu geheel op groen staat en niet veel nieuwe informatie meer bevat. De focus is verschoven naar de functionaliteit van de digitale keten. In de intensieve ketentesten wordt de werking beproefd. Issues die naar boven komen in de ketentesten worden aangepakt en verbeterd.

Het DSO is en blijft een onderdeel van de implementatie die veel aandacht en capaciteit kost. De grootste issues lijken nu onder controle. En met de zekerheid van de datum van inwerkingtreding ontstaat er een duidelijk richtpunt waarop betrokkenen zich kunnen richten en duidelijk kunnen

afwegen of we de bedoelde eindoplossingen volgen danwel gebruik moeten maken van tijdelijke alternatieven maatregelen (TAM's).

Voor het goed te laten werken is het belangrijk dat bevoegde gezagen zoals gemeenten, waterschappen en uitvoeringsdiensten goed samenwerken in de keten. In de werkingsgebieden van de Omgevingsdiensten wordt druk samengewerkt, geoefend en getest. In aanvulling op die regionale samenwerking heeft er op 6 april een interbestuurlijke ketendag (DSO) plaats gevonden op het provinciehuis. Deze ketendag was bestemd voor de collega's die betrokken zijn bij de keten van vergunningverlening. De dag stond in het teken van de impact van ieders rol en de interbestuurlijke samenwerking die nodig is bij de afhandeling van een aanvraag. Ter voorbereiding hierop is in samenwerking met het landelijke programma en met alle ketenpartners in Zuid-Holland een complexe aanvraag geoefend en getest. Er is live gedemonstreerd hoe het indienen van de aanvraag en de behandeling daarvan verloopt. In oktober zal een tweede dag worden gepland. Daadwerkelijk "oefenen" maakt zichtbaar wat er wel en niet werkt en waar dus nog verder ontwikkeld moet worden danwel (regionale) afspraken gemaakt moeten worden met samenwerkingspartners. Het aantal afhankelijkheden is groot en echt leren samenwerken met de nieuwe instrumenten, procedures en digitale ondersteuning is de opgave tot inwerkingtreding.

Wij hopen u met deze informatie weer voldoende te hebben geïnformeerd en blijven u op de hoogte houden van de voortgang van de voorbereidingen op de Omgevingswet.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

drs. J. Smit

Bijlagen

Voortgangsrapportage Implementatie Omgevingswet Q1 2023